Dorpsraad Stompetoren

Betreft: Zienswijze ontwerp-voorkeursbeslissing 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord

Aan: Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Van: Dorpsraad Stompetoren

Datum: 23 november 2026

Drie rijen hoogspanningsmasten is te veel

Stompetoren verdient ruimte om te leven

1. Inleiding

Namens Dorpsraad Stompetoren dienen wij hierbij onze zienswijze in op de ontwerp-voorkeursbeslissing voor de 380 kV-Netuitbreiding Noord-Holland Noord.

Wij erkennen het grote maatschappelijke belang van een betrouwbaar, toekomstbestendig elektriciteitsnet. De uitbreiding van de netcapaciteit is noodzakelijk voor de energietransitie, woningbouw en economische ontwikkeling van Noord-Holland.

Dit belang ontslaat het bevoegd gezag echter niet van de verantwoordelijkheid om de gevolgen voor de leefomgeving zorgvuldig af te wegen en de maatschappelijke lasten zo evenwichtig mogelijk te verdelen.

Stompetoren wordt aan de oostzijde al geconfronteerd met twee bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Een eventuele aanvullende bovengrondse verbinding kan de belasting van de leefbaarheid, landschappelijke kwaliteit en ruimtelijke mogelijkheden van ons dorp verder vergroten.

Voor Dorpsraad Stompetoren is de grens bereikt: drie rijen hoogspanningsmasten is te veel.

Wij verzoeken het bevoegd gezag de voorgenomen tracékeuze ter hoogte van Stompetoren kritisch te heroverwegen. Daarbij vragen wij nadrukkelijk aandacht voor onze oorspronkelijke voorkeur voor een tracé langs de A7, evenals voor andere mogelijke alternatieven, waaronder bundeling met bestaande infrastructuur langs de stedelijke rand van Alkmaar en de N242. Wij verbinden ons daarmee niet op voorhand aan een oostelijke of westelijke ligging. Doorslaggevend moet een zorgvuldige, transparante en evenwichtige beoordeling zijn, waarin de bestaande belasting van Stompetoren zwaarwegend wordt meegewogen.

Daarnaast pleiten wij voor een integrale en innovatieve benadering waarbij ook de mogelijkheden voor het ondergronds brengen van bestaande hoogspanningsverbindingen worden onderzocht.

2. Onevenredige cumulatieve belasting

De aanwezigheid van twee bestaande hoogspanningsverbindingen vormt al een aanzienlijke ruimtelijke en visuele belasting voor Stompetoren.

De effecten van een eventuele aanvullende bovengrondse verbinding mogen niet uitsluitend op zichzelf worden beoordeeld. Zij moeten worden beschouwd in samenhang met de al aanwezige infrastructuur.

Daarbij gaat het onder meer om:

- De verdere aantasting van de openheid van het landschap.
- De toenemende visuele dominantie van masten en hoogspanningslijnen.
- De gevolgen voor het woongenot en de beleving van de leefomgeving.
- De beperkingen voor toekomstig ruimtegebruik en woningbouw.
- De gezamenlijke effecten van bestaande en nieuwe verbindingen op de leefomgeving.

Wij vinden dat de bestaande belasting van Stompetoren een zwaarwegend onderdeel moet zijn van de alternatievenafweging.

Het enkele feit dat er al hoogspanningsverbindingen aanwezig zijn, mag niet automatisch worden gebruikt als argument om juist daar opnieuw infrastructuur aan toe te voegen.

Bestaande infrastructuur kan aanleiding zijn om verbindingen te bundelen, maar bundeling mag niet leiden tot een onevenredige concentratie van maatschappelijke lasten.

Wij verzoeken het bevoegd gezag expliciet inzichtelijk te maken hoe deze cumulatieve belasting is onderzocht, gewaardeerd en meegewogen bij de keuze voor de voorkeursroute.

3. Zorgvuldige en gelijkwaardige afweging van tracéalternatieven

Dorpsraad Stompetoren pleit voor een zorgvuldige en gelijkwaardige beoordeling van alle relevante tracéalternatieven. Daarbij vragen wij nadrukkelijk aandacht voor de oorspronkelijke route langs de A7, die vanaf het begin onze voorkeur heeft gehad. Ook mogelijkheden voor bundeling met bestaande infrastructuur langs de stedelijke rand van Alkmaar en de N242 verdienen nader onderzoek.

Naar onze verwachting biedt dit gebied meer mogelijkheden voor een verantwoorde ruimtelijke inpassing. Ook verwachten wij dat langs delen van deze corridor minder woningen direct door de verbinding worden geraakt.

Wij verzoeken het bevoegd gezag deze verwachtingen objectief te toetsen.

Het bundelen van nieuwe hoogspanningsinfrastructuur met bestaande infrastructurele corridors kan bijdragen aan het voorkomen van nieuwe doorsnijdingen van het open landschap.

Daarbij moet nadrukkelijk worden onderzocht welke gevolgen de verschillende tracéalternatieven hebben voor bewoners en landschap, in samenhang met de bestaande belasting van Stompetoren.

Wij verzoeken daarom alle relevante tracéalternatieven op gelijkwaardige wijze te vergelijken, waarbij ten minste wordt gekeken naar:

1. Het aantal woningen en gevoelige gebouwen dat door de verschillende routes wordt geraakt.
2. De afstand tot bestaande woonbebouwing.
3. De gevolgen voor landschap, natuur en cultuurhistorie.
4. De mogelijkheden voor bundeling met bestaande infrastructuur.
5. De technische uitvoerbaarheid en ruimtelijke beperkingen.
6. De effecten op toekomstige woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen.

7. De maatschappelijke kosten en baten van beide alternatieven.

Wij verlangen een inzichtelijke motivering van de uiteindelijke tracékeuze, waaronder de redenen om alternatieven af te wijzen en de wijze waarop de al aanwezige belasting van Stompetoren is meegewogen.

4. Bescherming van het open Schermerlandschap

Stompetoren maakt deel uit van het karakteristieke open polderlandschap van de Schermer.

De weidsheid, lange zichtlijnen en historische verkavelingsstructuur bepalen in belangrijke mate de landschappelijke identiteit van het gebied. In de groene zone bevinden zich vijf molenbiotopen die nog steeds op verzoek van het Hoogheemraadschap bijdragen aan een stabiele polder.

Een extra rij hoogspanningsmasten betekent een verdere industrialisering van dit landschap.

Daarbij gaat het niet uitsluitend om de fysieke ruimte die masten innemen. Hoogspanningsverbindingen hebben door hun hoogte en zichtbaarheid invloed op een veel groter gebied. Zeker de nieuwe Moldaumasten die hoger en kolossaler zijn dan de al aanwezig masten.

Wij verzoeken daarom om een specifieke landschappelijke effectbeoordeling vanuit Stompetoren en de omliggende dorpsranden, waarbij ook de bestaande hoogspanningsverbindingen zichtbaar worden meegenomen.

Daarbij dienen niet alleen afzonderlijke masten te worden beoordeeld, maar vooral het totale landschappelijke beeld dat ontstaat wanneer meerdere verbindingen in elkaars nabijheid aanwezig zijn.

Ook vragen wij om visualisaties vanuit representatieve locaties in en rondom Stompetoren, zodat bewoners en besluitvormers een realistisch beeld krijgen van de toekomstige situatie.

5. Gezondheid, voorzorg en leefbaarheid

Dorpsraad Stompetoren vindt dat de gezondheid en het welzijn van inwoners zwaar moeten meewegen in de besluitvorming.

Wij vragen om een transparante beoordeling van de magneetveldzone van de nieuwe verbinding, de ligging van gevoelige gebouwen en de mogelijke gezamenlijke blootstelling door bestaande en toekomstige hoogspanningsverbindingen.

Daarbij dient het landelijke voorzorgbeleid voor magneetvelden te worden betrokken.

Naast de beoordeling van magneetvelden vragen wij aandacht voor de bredere gevolgen voor de leefbaarheid, waaronder:

- De visuele belasting van de woonomgeving.
- De beleving van het landschap.
- Het woongenot van bestaande bewoners.
- De gevolgen voor recreatieve mogelijkheden.
- De ervaren belasting door de opeenstapeling van infrastructuur.

De leefbaarheid van een dorp wordt immers niet uitsluitend bepaald door het voldoen aan technische normen, maar ook door de kwaliteit van de dagelijkse woonomgeving.

Wij verzoeken het bevoegd gezag deze aspecten expliciet en herkenbaar mee te wegen in de besluitvorming.

6. Ondergronds brengen van bestaande hoogspanningsverbindingen

De aanleg van een nieuwe 380 kV-verbinding biedt aanleiding om de totale hoogspanningsinfrastructuur rondom Stompetoren opnieuw te beoordelen.

Wij vinden het onvoldoende wanneer uitsluitend wordt gezocht naar de technisch eenvoudigste wijze om een nieuwe verbinding toe te voegen aan de bestaande situatie.

Dorpsraad Stompetoren verlangt een integraal onderzoek naar het ondergronds brengen van de twee bestaande bovengrondse verbindingen aan de oostzijde van het dorp.

Daarbij verzoeken wij inzicht te geven in:

1. De technische mogelijkheden voor ondergrondse aanleg van beide bestaande verbindingen.
2. De technische en maatschappelijke haalbaarheid van ondergrondse aanleg, waarbij niet uitsluitend de directe investeringskosten worden beoordeeld, maar ook de gevolgen voor leefbaarheid, landschap, toekomstig ruimtegebruik en de kosten en baten over de volledige levensduur van de infrastructuur.
3. De mogelijkheden om bestaande en nieuwe verbindingen te combineren of anderszins het aantal bovengrondse mastenrijen te verminderen.
4. De landschappelijke en maatschappelijke voordelen van deze oplossingen.
5. De mogelijkheden om dergelijke maatregelen gelijktijdig met de nieuwe netuitbreiding uit te voeren.

Dorpsraad Stompetoren is van mening dat hogere investeringskosten op zichzelf geen doorslaggevende reden mogen zijn om een ondergrondse oplossing af te wijzen, wanneer daarmee een wezenlijke en langdurige verbetering van de leefomgeving kan worden gerealiseerd.

Wij wijzen erop dat ook gemeente Alkmaar zich heeft uitgesproken voor het ondergronds brengen van de bestaande 150 kV-verbinding.

Wij verzoeken het bevoegd gezag deze mogelijkheid niet uitsluitend als een losstaand toekomstig project te behandelen, maar de samenhang met de voorgenomen 380 kV-netuitbreiding expliciet te beoordelen.

Als ondergrondse aanleg geheel of gedeeltelijk wordt afgewezen, verwachten wij een deugdelijke en controleerbare motivering.

Het toevoegen van een derde bovengrondse verbinding mag niet vanzelfsprekend zijn zolang mogelijkheden om de bestaande bovengrondse belasting te verminderen onvoldoende zijn onderzocht.

7. Ruimtelijke ontwikkeling en toekomstbestendigheid

De besluitvorming over de nieuwe hoogspanningsverbinding heeft gevolgen voor meerdere generaties.

Daarom mag niet uitsluitend worden gekeken naar de huidige bebouwing en het bestaande ruimtegebruik.

Ook toekomstige woningbouw, uitbreiding van het dorp, agrarische bedrijfsvoering en recreatieve ontwikkelingen moeten worden meegewogen.

Nieuwe bovengrondse verbindingen kunnen langdurige ruimtelijke beperkingen veroorzaken, waardoor toekomstige ontwikkelingen moeilijker of kostbaarder worden.

De ontwikkeling van het landelijke elektriciteitsnet mag niet zonder zwaarwegende onderbouwing ten koste gaan van de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden van Stompetoren.

8. Innovatie en toekomstbestendige energie-infrastructuur

Dorpsraad Stompetoren heeft tijdens twee gesprekken met de staatssecretaris nadrukkelijk aandacht gevraagd voor innovatieve en toekomstbestendige oplossingen voor de uitbreiding van het elektriciteitsnet.

Wij hebben daarbij gewezen op ontwikkelingen in onder meer Duitsland, waar grootschalige ondergrondse hoogspanningsverbindingen worden gerealiseerd.

Een concreet voorbeeld hiervan is het Duitse SuedLink-project, waarbij elektriciteit over grote afstanden via ondergrondse gelijkstroomverbindingen wordt getransporteerd. Onder de Elbe wordt voor dit project een toegankelijke kabeltunnel gerealiseerd, waarin hoogspanningskabels kunnen worden onderhouden en vervangen.

Wij realiseren ons dat de technische eigenschappen van dergelijke gelijkstroomverbindingen verschillen van die van het Nederlandse 380 kV-wisselstroomnet.

Desondanks laat dit voorbeeld zien dat innovatieve, grootschalige ondergrondse energie-infrastructuur technisch mogelijk is en daadwerkelijk wordt toegepast.

Wij vragen ons daarom af waarom TenneT bij de aanleg van nieuwe energie-infrastructuur niet nadrukkelijker inzet op het concept van een ondergrondse energiesnelweg: een toekomstbestendige infrastructuur waarin meerdere energieverbindingen kunnen worden ondergebracht, bijvoorbeeld in een toegankelijke ondergrondse tunnel.

Een dergelijke oplossing zou niet uitsluitend voor de huidige energiebehoefte moeten worden ontworpen, maar voor meerdere generaties.

Daarbij denken wij aan een infrastructuur met een ontwerpambitie van 100 tot 150 jaar, waarbij kabels en technische installaties gedurende de levensduur kunnen worden onderhouden, vervangen of uitgebreid.

Wij realiseren ons dat dergelijke oplossingen aanzienlijk hogere initiële investeringen kunnen vergen.

Zelfs wanneer de aanlegkosten een veelvoud bedragen van die van conventionele bovengrondse verbindingen, vinden wij dat dit geen reden mag zijn om innovatieve oplossingen bij voorbaat uit te sluiten.

Bij infrastructuur die het landschap en de ruimtelijke inrichting voor generaties bepaalt, moeten niet uitsluitend de directe aanlegkosten doorslaggevend zijn.

Ook de maatschappelijke kosten en baten over de gehele levensduur verdienen aandacht, waaronder:

- Het behoud van waardevolle landschappen en open ruimte.
- Het verminderen van de belasting voor omwonenden.
- Het beschikbaar houden van ruimte voor toekomstige woningbouw.
- De mogelijkheden voor onderhoud, vervanging en toekomstige uitbreiding.
- Het voorkomen van nieuwe bovengrondse verbindingen bij toekomstige netverzwaringen.
- De gevolgen van aanleg, onderhoud en vervanging voor bodem, waterhuishouding en natuur.

Wij verzoeken het bevoegd gezag daarom om een ondergrondse energiesnelweg of vergelijkbaar innovatief concept serieus op haalbaarheid te onderzoeken en daarbij de totale maatschappelijke kosten over een lange termijn te beoordelen.

Daarbij verwachten wij ook een onderbouwde vergelijking van de investeringskosten, onderhoudskosten, technische levensduur, netbetrouwbaarheid en maatschappelijke baten.

De energietransitie vraagt om omvangrijke investeringen. Juist daarom moeten wij voorkomen dat keuzes die vandaag op korte termijn goedkoper lijken, toekomstige generaties opzadelen met langdurige ruimtelijke beperkingen.

Een elektriciteitsnet bouwen wij niet alleen voor vandaag of morgen, maar voor de generaties die na ons komen. Dat vraagt niet alleen om uitbreiding, maar ook om visie, innovatie en de bereidheid om te investeren.

9. De woningbouwopgave mag niet worden belemmerd

Nederland staat voor een omvangrijke woningbouwopgave. Ook Noord-Holland en de regio Alkmaar moeten de komende decennia een aanzienlijke bijdrage leveren aan het realiseren van nieuwe woningen.

Volgens de provinciale woningbouwafspraken moeten in Noord-Holland in de periode 2022 tot en met 2030 circa 191.000 woningen worden toegevoegd.

Daarnaast gaat de provincie in haar langetermijnvisie, met peiljaar 2026, uit van een behoefte aan bijna 275.000 nieuwe woningen tot 2049.

Deze cijfers hebben verschillende perioden en uitgangspunten en mogen daarom niet bij elkaar worden opgeteld. Ze benadrukken echter wel de omvang en het langdurige karakter van de woningbouwopgave.

Deze woningbouwopgave staat niet los van de uitbreiding van het elektriciteitsnet.

Beide zijn noodzakelijk, maar leggen tegelijkertijd een groot beslag op de beschikbare ruimte.

Nieuwe bovengrondse hoogspanningsverbindingen kunnen ruimtelijke beperkingen veroorzaken voor bestaande en toekomstige woongebieden.

Daarmee bestaat het risico dat de ene nationale opgave, de uitbreiding van het elektriciteitsnet, de andere nationale opgave, het realiseren van voldoende woningen, onnodig belemmert.

Wij vinden het onwenselijk dat schaarse ruimte in een provincie met een grote woningbouwopgave voor meerdere generaties verder wordt beperkt, zonder dat alternatieve en ruimtebesparende oplossingen voldoende zijn onderzocht.

Dit geldt nadrukkelijk voor Stompetoren en de omgeving van Alkmaar, waar de ruimte voor toekomstige ontwikkelingen zorgvuldig moet worden afgewogen.

Wij verzoeken het bevoegd gezag daarom:

1. De gevolgen van de verschillende tracévarianten voor bestaande en toekomstige woningbouwlocaties inzichtelijk te maken.
2. De ruimtelijke beperkingen van bovengrondse verbindingen expliciet mee te wegen in de alternatievenafweging.
3. Te onderzoeken in hoeverre ondergrondse aanleg, bundeling en innovatieve infrastructuur ruimte voor toekomstige woningbouw kunnen behouden.
4. De besluitvorming over energie-infrastructuur beter af te stemmen op de woningbouwambities van Rijk, provincie en gemeenten.

De energietransitie en de woningbouwopgave moeten elkaar versterken, niet belemmeren.

Een toekomstbestendig elektriciteitsnet is noodzakelijk, maar dat geldt evenzeer voor voldoende ruimte om te wonen en te leven.

10. Evenwichtige verdeling van maatschappelijke lasten

De energietransitie is een nationale opgave, waarvan de voordelen en lasten door de samenleving als geheel worden gedragen.

Wij vinden het niet vanzelfsprekend dat een dorp dat reeds twee bovengrondse hoogspanningsverbindingen aan zijn oostzijde heeft, opnieuw met een aanvullende verbinding wordt geconfronteerd.

Het bevoegd gezag dient daarom inzichtelijk te maken hoe de bestaande infrastructurele belasting van gebieden is meegewogen bij de verdeling van nieuwe ruimtelijke lasten.

Daarbij mag niet uitsluitend worden gekeken naar technische uitvoerbaarheid en financiële kosten.

Ook de langdurige gevolgen voor bewoners, landschap, toekomstige woningbouw en maatschappelijke ontwikkeling verdienen een zwaarwegende plaats in de besluitvorming.

Wij verzoeken nadrukkelijk om een evenwichtige belangenafweging, waarbij wordt voorkomen dat dezelfde gemeenschap telkens opnieuw de gevolgen van nationale infrastructurele ontwikkelingen moet dragen.

11. Onze concrete verzoeken

Dorpsraad Stompetoren verzoekt het bevoegd gezag:

1. **De voorgenomen tracékeuze ter hoogte van Stompetoren kritisch te heroverwegen, waarbij de bestaande belasting door twee bovengrondse hoogspanningsverbindingen nadrukkelijk wordt betrokken.**
2. **Het oorspronkelijke tracéalternatief langs de A7 opnieuw volwaardig te onderzoeken en mee te wegen in de besluitvorming**, waarbij inzichtelijk wordt gemaakt op welke gronden dit alternatief eerder is afgevallen en of deze argumenten nog actueel zijn.

3. **Alle relevante tracéalternatieven op gelijkwaardige wijze te beoordelen**, waaronder de mogelijkheden voor bundeling met bestaande infrastructuur langs de stedelijke rand van Alkmaar en de N242, zonder op voorhand een oostelijke of westelijke ligging als uitgangspunt te nemen.
4. **De cumulatieve effecten van drie bovengrondse verbindingen expliciet te onderzoeken**, met aandacht voor landschap, leefbaarheid, gezondheid en ruimtelijke ontwikkeling.
5. **De mogelijkheden voor het ondergronds brengen van beide bestaande verbindingen te onderzoeken**, inclusief technische en financiële haalbaarheid.
6. **Alternatieven voor vermindering van het aantal bovengrondse mastenrijen te onderzoeken**, waaronder combinatie, verplaatsing en gedeeltelijke bekabeling.
7. **De gevolgen voor bestaande en toekomstige woningen inzichtelijk te maken**, met een controleerbare vergelijking tussen de verschillende tracévarianten.
8. **De langetermijngevolgen voor het open Schermer landschap expliciet te beoordelen**, waarbij ook de bestaande hoogspanningsinfrastructuur wordt betrokken.
9. **De woningbouwopgave van Noord-Holland nadrukkelijk mee te wegen**, zodat de aanleg van nieuwe hoogspanningsverbindingen toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen niet onnodig belemmert.
10. **Innovatieve ondergrondse infrastructuuroplossingen, waaronder toegankelijke kabeltunnels, op technische haalbaarheid en maatschappelijke kosten en baten te beoordelen**, met aandacht voor de volledige levensduur van de infrastructuur.
11. **De zienswijze van Dorpsraad Stompetoren inhoudelijk en afzonderlijk te beantwoorden**, waarbij duidelijk wordt aangegeven hoe onze bezwaren en alternatieven zijn meegewogen.

12. Conclusie

Dorpsraad Stompetoren onderschrijft het belang van de uitbreiding van het landelijke elektriciteitsnet, maar vraagt nadrukkelijk aandacht voor de gevolgen die de voorgenomen tracékeuze kan hebben voor de leefomgeving van ons dorp.

De aanwezigheid van twee bestaande bovengrondse hoogspanningsverbindingen maakt dat een derde verbinding niet als een op zichzelf staande ruimtelijke ingreep kan worden beschouwd.

Wij verzoeken het bevoegd gezag om een zorgvuldige heroverweging van de beschikbare tracéalternatieven, waarbij onze oorspronkelijke voorkeur voor een route langs de A7 opnieuw wordt betrokken. Ook andere reële alternatieven dienen op hun eigen merites te worden beoordeeld, zonder een oostelijke of westelijke ligging op voorhand als vanzelfsprekend te beschouwen.

Tegelijkertijd vragen wij om een integrale aanpak waarbij het ondergronds brengen van de bestaande verbindingen serieus wordt onderzocht.

Wij roepen het bevoegd gezag op verder te kijken dan de gebruikelijke technische en financiële afwegingen en de mogelijkheden van innovatieve ondergrondse energie-infrastructuur nadrukkelijk bij de besluitvorming te betrekken.

De energietransitie is een investering in onze gezamenlijke toekomst. Die investering moet niet alleen leiden tot een betrouwbaar elektriciteitsnet, maar ook bijdragen aan een leefbare omgeving voor toekomstige generaties.

Drie rijen hoogspanningsmasten is te veel. Stompetoren verdient ruimte om te leven.

Wij verzoeken het bevoegd gezag onze zienswijze volledig te betrekken bij de definitieve voorkeursbeslissing en de gekozen route ter hoogte van Stompetoren te heroverwegen.

Hoogachtend,

Dorpsraad Stompetoren

Sylvester Liefting

Voorzitter

Secretariaat:

Buitenkruier77
1841 EP STOMPETOREN